

ĀRSTNIECĪBA UN APRŪPE

Ikdienas ritmā par sevi piemirstam

ARTŪRS OZOLIŅŠ

- Ķirurģijas klinikas hepatobiliārās ķirurģijas virsārsts
- ķirurģijas sertifikāts sesto gadu
- RSU Ķirurģijas katedras docents, pasniedz ķirurģiju

Kopš š. g. jūlija ķirurgs **Artūrs Ozoliņš** kļuvis par Ķirurģijas klinikas 44. nodaļas virsārstu, kura pārziņā ir hepatobiliārās ķirurģijas attīstība.

Kā jūs raksturotu savu līdzšinējo darba pieredzi Ķirurģijas klinikā?

Līdzšinējo darba pieredzi vērtēju visnotaļ pozitīvi. Tā ir bijusi Ķirurģijas klinikas 3. nodaļā, kura nodarbojas praktiski ar visām ķirurģijas nozarēm. Puse ir bijusi akūtie pacienti, kas ir plašs spektrs un operāciju daudzveidība. Šobrīd strādāju 44. nodaļā, kuras specializācija ir aknu un žultsceļu slimības, kā arī akūto ķirurģisko pacientu ārstēšana.

Kā vērtējat Ķirurģijas klinikas potenciālu?

Uzskatu, ka mūsu klīnikas potenciāls ir liels, taču tā pilnvērtīgu izmantošanu apgrūstina neatliekamā palīdzība, kas traucē plānot plānveida operācijas. Operāciju plūsmas

pašlaik ir jauktas, taču cenšamies rast risinājumus, kā ar to tikt galā.

Vai klinikas personāls sadarbojas ar ārvalstu speciālistiem?

Jā, ir plānota iesaiste apmaiņas programmās, stažēšanās projekti ārvalstīs. Klīnikā ļoti labi ir attīstīta endokrīnā ķirurģija, esam starptautisko datu bāzu biedri, jādodomā, ka kaut ko līdzīgu varēsim attīstīt arī aknu un žultsceļu slimību ķirurģijā.

Daudz runāts, ka pacienti pie ārsta vērsas novēloti. Vai klinikas ikdienas darbā to konstatējat?

Diemžēl ļoti bieži pacienti pēc palīdzības vērsas novēloti. Manuprāt, tas ir saistāms ar mūsdienu dzīves ritmu. Cilvēks atceras par automašīnas apdrošināšanu vai tehnisko apskati, bet par savu veselību sāk domāt tikai tajā brīdī, kad kaut kas ievērojami traucē. Diemžēl,

padziļināti izmeklējot, var atklāties, ka slimība ir aizgājusi diezgan tālu. Tas tomēr ir attieksmes jautājums!

Kā redzat vispārējās ķirurģijas nozares attīstību Latvijā?

Nākotnē ir svarīgs uzdevums, sadarbojoties divām lielām universitāšu slimnīcām, kopīgiem spēkiem Latvijas mērogā ir jāattīsta un kaut vai esošā līmenī jānotur "lielā ķirurģija". Ar to saprotot lielas operācijas vēdera dobumā – kuņģa, zarnu, aizkuņģa dziedzera, aknu, žultsceļu un vairogdziedzera operācijas. Pašlaik medicīna ir ievērojami izklīdējusies pa šaurām specialitātēm un "lielā ķirurģija" jaunos speciālistus diemžēl nespēj motivēt un ieinteresēt. Viņiem daudz saistošākas šķiet mazākas manipulācijas veselības iestādēs, un noturēt šeit labus speciālistus ir arvien grūtāk. ■■■

Oktobris – krūts veselības mēnesis

PROF. ARVĪDS IRMEJS

Krūts slimību centra vadītājs

Oktobris kā krūts veselības mēnesis pazīstams jau aptuveni trīsdesmit gadus. Tradīcija sākusies Amerikā, lai mazinātu saslimstību ar krūts vēzi, kā arī veicinātu izpratni par to, kā mazināt risku saslimt ar šo slimību, kādi faktori to ietekmē, kā arī sekmētu sapratni par tā ārstēšanu, sniegtu atbalstu tiem, kuri saslimuši. Šī tradīcija tiek ieviesta arī Eiropā, un kopš 2008. gada oktobris ir krūts veselības mēnesis. Tad notiek daudz dažādu informatīvu, izglītojošu un iesaistošu pasākumu, lai pievērstu uzmanību saslimstībai, censtos to atklāt agrāk un palīdzētu to ārstēt.

Šogad vispasaules krūts veselības mēneša ietvaros Latvijā plānoti vairāki pasākumi.

Septembra vidū ar ziņojumu par situāciju Latvijā piedalījies 36. Eiropas onkologu kongresā, kurš norisinājās Krakovā, Polijā. Latvijas rādītāji joprojām nav iepriecinoši, jo mirstība no krūts vēža ir lielāka nekā vidēji Eiropā 2015. gadā uz aicinājumu veikt krūts mammogrāfijas skrīningu ir atsaukusies tikai 35% no visām uzrunātajām un aicinātajām sievietēm. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc Latvijā ir tik zems 0 stadijas diagnosticēto gadījumu skaits un diemžēl tik liels – 2., 3. un 4. stadijā. Savlaicīgi diagnosticēta krūts vēža (1. stadijā) izārstēšanas iespēja ir 90%. Ja vēzis atklāts 3. vai 4. stadijā, tad piecu gadu dzīvildze ir no 55%–15%. Tāpēc ir tik svarīgi, lai sievietes atsauktos valsts apmaksātajai mammogrāfijas skrīninga programmai, jo izmaiņas krūtīs ne vienmēr ir sataustāmas, toties izmeklējumos redzamas un savlaicīgi diagnosticējamas.

Salīdzinājumā ar kopējo situāciju Latvijā Stradiņa slimnīcā ir veiktas vairāk krūts saudzējošas operācijas, kas paredz tikai daļēju krūts noņemšanu (54% un 70%). Tāpat Stradiņa slimnīcā veikto tūlītējo krūts rekonstrukciju skaits pēc pilnīgas krūts noņemšanas ir lielāks nekā kopumā Latvijā (5% un 22%).

Septembra beigās sadarbībā ar RIMI un Supernetto veikaliem tika uzsākta Rozā vilciena labdarības fonda akcija "Ziedo un atbalsti sievietes ar krūts vēža diagnozi!"

No 27. septembra līdz 21. novembrim RIMI un Supernetto veikalu klientiem būs iespēja īpašās ziedojumu kastītēs pie veikalu kasēm ziedot to sieviešu atbalstam, kas slimo ar krūts vēzi. Saziedotos līdzekļus izmantos, lai apmaksātu individuālas konsultācijas pie psihologa un/vai fizioterapiju sievietēm ar krūts vēzi un lai sniegtu cita veida palīdzību ar šo slimību sirgstošām sievietēm.

Šobrīd Latvijā psihologa un fizioterapeita pakalpojumu pieejamība ir atkarīga no sievietes pašas spējām šīs terapijas apmaksāt. Rozā vilciena labdarības fonds dibināts 2014. gada decembrī ar mērķi sniegt mūsdienīgu atbalstu sievietēm ar krūts vēzi. Pusotra gada laikā fonds ir atbalstījis vairāk nekā 80 sievietes, galvenokārt Rīgā, taču ar šīs akcijas palīdzību iecerēts palīdzēt vēl vairāk krūts vēža pacientēm gan galvaspilsētā, gan ārpus tās.

"Dzīvības koks" oktobrī aicina uz iedvesmojošu sarunu ciklu "Idea. Iniciatīva. Rīcība".

Projekta ietvaros notiks četri pasākumi, kuros savu dzīvesstāstu izklāstīs astoņi iedvesmojoši cilvēki, piemēram, ārsts Valdis Zatlers, Pulmonālās hipertensijas biedrības vadītāja Ieva Plūme, Rozā vilciena labdarības fonda dibinātāja Zinta Uskale, vēdiskā astroloģe Inese Dāvidsone, garo distanču skrējējs un akcijas 28-28-28 idejas autors Dins Vecāns un citi.

Pasākumi norisināsies oktobra otrdienās no plkst. 16.00 līdz plkst. 18.00 Rīgā, Kalnciema kvartāla Izstāžu zālē (Kalnciema ielā 35). Ieeja – bez maksas.

Šis lekciju cikls tiek īstenots sadarbībā ar biedrību "Latvijas Pilsoniskā Alianse" un

Kultūras ministrijas projekta "Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sabiedrības attīstības un starpkultūru dialoga jomā" ietvaros.

Informācijai:

"Dzīvības koks" – onkoloģisko pacientu atbalsta biedrība

<http://www.dzivibaskoks.lv/>

Rozā vilciena labdarības fonds/Pink Train Foundation

<http://rozavilciens.mozello.lv/>

AVON ziedojums

Vairāku gadu garumā "Avon Cosmetics Latvija" īstenoja līdzekļu vākšanu tieši krūts veselības atbalstam. Šobrīd Stradiņa slimnīca ir saņēmusi no "Avon Cosmetics Latvija" 48 000 EUR dāvinājumu sonogrāfijas iekārtas iegādei. Lai izvērtētu, kuras kompānijas aparātu būtu piemērotākā centra vajadzībām, tiek veikta aprobācijas procedūra. Pēc aprobācijas tiks pieņemts lēmums, kuras kompānijas iekārtu iegādāties.

28. oktobrī plānota Stradiņa slimnīcas krūts slimību multidisciplinārās komandas ikgadējā sanāksme, kurā piedalīsies krūts vēža ārstēšanā iesaistītie speciālisti: radiologi, ķirurgi, patologi, ķīmijterapieti, staru terapieti un slimnīcas administrācijas pārstāvji. Sanāksmes laikā tiks analizēti pagājušā gada darba rādītāji, nolasīti un pārrunāti īsi ziņojumi par zinātniskām novitātēm. Īpašu uzmanību šogad plānojam veltīt krūts vēža patoloģiskajiem izmeklējumiem. ■■■

Skrīninga programmas rezultāti

Krūts vēzis

Visas krūts noņemšanas operācijas/ Saudzējošas operācijas jeb daļēja krūts noņemšana 2015. gadā

Tūlītēja krūts rekonstrukcija

